

Die Binnenlandse Strijdkrachten waren het die, gelijk in de titel van deze paragraaf vermeld, arrestatiebevoegdheid kregen. Voor wij beschrijven hoe dat in zijn werk is gegaan, dienen wij uiteen te zetten hoe de regering en het Militair Gezag aanvankelijk het probleem van de arrestaties van alle 'foute' elementen dachten op te lossen. Inderdaad een probleem, want men had beseft dat men, al om uitspattingen ('Bijltjesdag') te voorkomen, vele tienduizenden personen zou moeten arresteren. Dat deed twee vragen rijzen: wie moesten die arrestaties verrichten en wie moesten er precies worden gearresteerd?

Het antwoord op die vragen stond in de Eerste Algemene Lastgeving van het Militair Gezag welke Kruls op 12 september had uitgegeven.¹ Blijkens die instructie dienden de arrestaties verricht te worden door de 'normale' opsporingsambtenaren, laat ons zeggen: door de politie, die (wij herinneren er aan) door het Militair Gezag (met instemming van de regering) als eenheid was gehandhaafd en onder de controle was geplaatst van de procureurs-generaal bij de gerechtshoven. Gearresteerd moesten worden diegenen die verdacht werden van een misdrijf, vermeld in artikel 1 van het wetsbesluit Buitengewoon Strafrecht (bijvoorbeeld het verraden van illegale werkers); voorts diegenen die na 1 juli 1942 lid waren geweest van de NSB, de WA, de Germaanse SS of de Nationale Jeugdstorm dan wel in leidende functie werkzaam waren geweest voor vooraanstaande 'foute' dagbladen of tijdschriften; tenslotte moesten ook de hoofden en ambtenaren van Duitse diensten gearresteerd worden.

Op twee punten stond deze Eerste Algemene Lastgeving naast de werkelijkheid: het was onjuist gezien, het arresteren exclusief op te dragen aan de politie, en de categorieën der te arresteren personen waren te beperkt geformuleerd.

Wij beginnen met het eerste punt en moeten dan onderstrepen dat men er zich in Londen onvoldoende bewust van was geweest, welk een omstreden plaats de politie in de samenleving in bezet gebied was gaan innemen. Zij was niet alleen gelijkgeschakeld en landelijk en regionaal, vaak ook plaatselijk, onder 'foute' gezagsdragers geplaatst, maar zij was ook, en vooral, het orgaan geweest waarmee de bezetter de z.g. openbare orde had gehandhaafd. Bij de uitvoering van talrijke hatelijke maatregelen was telkens de politie betrokken geweest – publiekelijk –, zij had daarnaast talloze arrestaties ten dienste van de bezetter verricht en arrestanten vastgehouden en aan de 'SD' overgedragen. Zeker, de bezetter was van

¹ Tekst: *Enq.*, dl. V b, p. 383-84.